

UNIwersytet MIKOŁAJA KOPERNIKA W TORUNIU

Wydział Matematyki i Informatyki

Wydział Fizyki, Astronomii
i Informatyki Stosowanej

Tomasz Kapelak
Nr albumu: 187404

Praca magisterska
na kierunku Informatyka

**Nadzorowanie stanu serwerów
i ich wykorzystania przez użytkowników**

Praca wykonana pod kierunkiem
dra hab. J. Kobusa
Zakład Mechaniki Kwantowej

TORUŃ 2009

Spis treści

1	Wstęp	3
2	Aplikacje nadzorujące	5
2.1	Monitorowanie serwerów	5
2.2	Zbierane informacje	8
2.3	Przegląd aplikacji typu „open source”	11
2.3.1	MRTG	11
2.3.2	Munin	13
2.3.3	Cacti	15
2.3.4	Nagios	16
2.3.5	Monit	19
3	Aplikacje webowe	22
3.1	Rozwój WWW	22
3.2	Przegląd technologii	23
3.3	Technologie <i>server-side</i>	23
3.3.1	Serwer WWW	23
3.3.2	Języki skryptowe	25
3.3.3	Relacyjne bazy danych	25
3.4	Technologie <i>client-side</i>	26
3.4.1	XHTML	26
3.4.2	JavaScript	26
3.4.3	Kaskadowy arkusz stylów	27
4	Architektura i implementacja	28
4.1	Szczegółowy wykaz technologii	28

4.2	Wzorzec Model-Widok-Kontroler	30
4.3	Moduły	32
4.4	Funkcjonalności aplikacji webowej	34
4.5	Komunikacja z FHM	35
5	Instalacja i użytkowanie	37
5.1	Instalacja	37
5.2	Interfejs użytkownika	38
5.3	Przeglądanie monitorowanych parametrów	39
5.4	Generowanie raportów	39
5.5	Mechanizmy powiadomień	40
5.6	Zarządzanie uprawnieniami	41
5.7	Definiowanie polityk monitoringu oraz alarmów	41
6	Podsumowanie	43
	Literatura	44
	Dodatki	46
A	Ramowa dokumentacja FHM Web	47
A.1	Moduł <i>Auth</i>	47
A.2	Moduł <i>Chart</i>	48
A.3	Moduł <i>Monitoring</i>	49
A.4	Moduły statystyk	49
A.5	Pozostałe ważne klasy:	50
A.5.1	lib/FHM.php	50
A.5.2	lib/MyTools.class.php	51
B	Wymagania	53
C	Pliki konfiguracyjne instalatora	55
C.1	plik <i>installation</i>	55
C.2	plik <i>config.ini</i>	56
D	Struktura bazy danych	58

Rozdział 1

Wstęp

Podstawowym celem projektu realizowanego w ramach seminarium magisterskiego było stworzenie aplikacji webowej do wizualizacji danych gromadzonych przez FOLA HostMonitor (FHM) [1]. FHM to narzędzie do monitorowania komputerów wchodzących w skład danej sieci komputerowej. Dzięki niemu administrator może wykrywać różnego typu nieprawidłowości w pracy nadzorowanych hostów. FHM składa się ze stacji zarządzającej (podsystem Manager) oraz klientów (podsystem Agent). Zadaniem podsystemu Manager jest przechowywanie oraz przetwarzanie raportów z nadzorowanych maszyn. Dodatkowo pozwala on na rejestrowanie stacji klienckich. Z kolei podsystem Agent odpowiada za gromadzenie informacji o pracy systemu zgodnie z zadaną polityką monitoringu i za analizowanie raportów w celu wyszukania sytuacji alarmowych.

Narzędzie FHM zostało przygotowane z myślą o zaawansowanych administratorach. Dlatego wykorzystuje tekstowy interfejs użytkownika, do którego stworzenia posłużyła perlowa biblioteka Curses::UI. Jednak okazuje się, że czasami takie rozwiązanie niesie ze sobą zbyt dużo ograniczeń (brak możliwości przystępnej wizualizacji danych). Stąd pojawił się pomysł wykorzystania współczesnych technologii internetowych do zaprojektowania aplikacji webowej o nazwie FHM Web, która pozbawiona byłaby tych wad.

Do napisania FHM Web zostały wykorzystane popularne technologie o otwartych źródłach. Zasadnicza część aplikacji powstała w języku PHP 5.x. Aby zapewnić przyjazny interfejs użytkownika, dostępny z poziomu przeglądarki internetowej, wykorzystano XHTML, CSS i JavaScript. Z kolei wykresy generowane są dzięki od-

powiedniej bibliotece w technologii Flash. Aplikacja korzysta także z relacyjnej bazy danych (SQLite). FHM Web pozwala nie tylko wizualizować statystyki (w postaci tabel, wykresów), ale także administrować całym systemem FHM, którego zadaniem jest gromadzenie i przetwarzanie informacji o poszczególnych hostach. Aplikacja webowa działa w formie nakładki. Nie ingeruje bowiem bezpośrednio w istniejący kod FHM, a jedynie pracuje na jego plikach konfiguracyjnych.

Niniejsza praca ma ustalona strukturę. W rozdziale „Aplikacje monitorujące” znaleźć można informacje o sposobach monitorowania sieci komputerowych, a także zestawienie elementów, które powinny podlegać nadzorowi. Nie zabrakło także przeglądu popularnych, istniejących już rozwiązań, tj.: MRTG, Munin, Cacti, Nagios czy też Monit. Każde z tych narzędzi prezentuje trochę inne podejście do kwestii monitoringu. Różnią się one także w kwestiach samej konfiguracji: od mechanizmów opartych wyłącznie na ręcznej edycji odpowiednich plików po rozwiązania w pełni bazujące na interfejsie WWW. Rozdział „Aplikacje webowe” omawia podstawowe technologie wykorzystywane przy tworzeniu rozbudowanych stron internetowych. Z kolei „Architektura i implementacja” zapoznaje czytelnika konkretnie z tymi, z których korzysta stworzona aplikacja. W rozdziale tym zawarto także opis podstawowej funkcjonalności FHM Web, listę stworzonych modułów oraz schemat komunikacji z pozostałymi elementami systemu FHM. Na następnych stronach omówione zostały kwestie związane bezpośrednio z instalacją i użytkowaniem. W rozdziale „Instalacja i użytkowanie” znaleźć można m.in. opis instalacji i interfejsu użytkownika, jak również omówienie sposobu przeglądania monitorowanych parametrów, generowania raportów, zarządzania uprawnieniami i politykami monitoringu. Ważną część pracy stanowią „Dodatki”. W tej sekcji umieszczona została skróconą wersją dokumentacji kodu aplikacji, szczegółowy spis wymagań oraz opis struktury plików konfiguracyjnych i bazy danych.

Aplikacja FHM Web dostępna jest na licencji GNU GPL. Do pracy została dołączona płyta CD. Zawiera ona kod źródłowy FHM Web wraz z niniejszą pracą w formacie PDF.